

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
(παλαιό σύστημα)**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

- A.1 α. Σωστό β. Λάθος γ. Λάθος δ. Λάθος ε. Σωστό
A.2 δ
A.3 γ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B.1 Σε πολύ παλαιότερες εποχές κάθε νοικοκυριό ήταν αναγκασμένο να παράγει σχεδόν όλα τα προϊόντα που του ήταν απαραίτητα. Οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ νοικοκυριών ήταν πολύ περιορισμένες. Στη σύγχρονη εποχή κάθε άτομο συνήθως απασχολείται στην παραγωγή ενός μόνο προϊόντος (ή ακόμη και ενός μέρους κάποιου προϊόντος), ενώ ταυτόχρονα καταναλώνει πολλά προϊόντα, στην παραγωγή των οποίων δε συμμετέχει. Το φαινόμενο αυτό ονομάζουμε καταμερισμό έργων ή της εργασίας.

Ο καταμερισμός των έργων έχει τεράστια σημασία για τη σημερινή οργάνωση της παραγωγής. Χωρίς καταμερισμό, ο τεράστιος πλούτος των σημερινών οικονομιών δε θα ήταν δυνατό να δημιουργηθεί.

B.2 Τα πλεονεκτήματά του είναι τα εξής:

(i) Κάθε άτομο μπορεί να απασχοληθεί εκεί όπου μπορεί να αποδώσει περισσότερο αντί να κάνει ταυτόχρονα και δουλειές στις οποίες δεν είναι αποδοτικό.

(ii) Όταν ένα άτομο ασχολείται με μία μόνο εργασία, αναπτύσσει σιγά σιγά μεγάλη δεξιοτεχνία και ικανότητα στην εργασία αυτή και αυξάνει την απόδοσή του.

(iii) Η μεγάλη εξειδίκευση οδηγεί και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου με τον οποίο γίνεται η παραγωγή, δηλαδή σε διάφορες εφευρέσεις, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής.

Βέβαια η μεγάλη εξειδίκευση των ανθρώπων σε μία δραστηριότητα που συχνά είναι πολύ περιορισμένη, μετατρέπει την εργασία σε ανιαρή απασχόληση. Για παράδειγμα ένας εργάτης που κάνει κάθε μέρα την ίδια δουλειά και σε πολλές περιπτώσεις τις ίδιες κινήσεις, είναι φυσικό να κουράζεται από τη ρουτίνα της δουλειάς. Αυτό είναι ένα σοβαρό μειονέκτημα του καταμερισμού των έργων.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ**ΘΕΜΑ Γ**

Γ.1 Για $L = 0$ και $Q = 0$ ισχύει $VC = 0$, $FC = TC = 60$ χρηματικές μονάδες.

Για $L = 3$ ισχύει: $AVC = \frac{VC}{Q} = \frac{180}{18} = 10$ χρηματικές μονάδες.

Για $L = 4$ ισχύει: $TC = FC + VC = 60 + 240 = 300$ χρηματικές μονάδες.

$$MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} = \frac{300 - 240}{24 - 18} = 10 \text{ χρηματικές μονάδες.}$$

Για $L = 5$ ισχύει: $MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} = \frac{360 - 300}{28 - 24} = 15$ χρηματικές μονάδες.

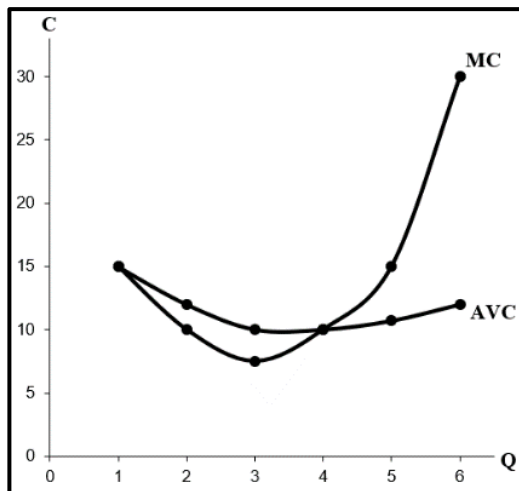
Για $L = 6$ λύνουμε το ακόλουθο σύστημα:

$$\left. \begin{aligned} AVC &= \frac{VC}{Q} \Leftrightarrow 12 = \frac{VC}{Q} \\ MC &= \frac{\Delta VC}{\Delta Q} \Leftrightarrow 30 = \frac{VC - 300}{Q - 28} \end{aligned} \right\} \begin{aligned} Q &= 30 \text{ μονάδες προϊόντος.} \\ VC &= 360 \text{ χρηματικές μονάδες.} \end{aligned}$$

$$TC = FC + VC = 60 + 360 = 420 \text{ χρηματικές μονάδες.}$$

L	Q	TC	VC	AVC	MC
0	0	60	0	–	–
1	4	120	60	15	15
2	10	180	120	12	10
3	18	240	180	10	7,5
4	24	300	240	10	10
5	28	360	300	10,7	15
6	30	420	360	12	30

Γ.2

Γ.3 Η καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους δείχνει τη σχέση ανάμεσα στο μέσο μεταβλητό κόστος και την ποσότητα παραγωγής. Το μέσο μεταβλητό κόστος στην αρχή μειώνεται και στη συνέχεια αυξάνεται. Αυτό οφείλεται στο νόμο της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης. Δηλαδή, στην αρχή το προϊόν αυξάνεται με γρηγορότερο ρυθμό απ' ό,τι το κόστος των μεταβλητών συντελεστών, με αποτέλεσμα το μέσο μεταβλητό κόστος να μειώνεται, ενώ στη συνέχεια ο ρυθμός αύξησης του προϊόντος γίνεται μικρότερος από το ρυθμό αύξησης του κόστους των μεταβλητών συντελεστών, με αποτέλεσμα το μέσο μεταβλητό κόστος να αυξάνεται. Η καμπύλη του μέσου μεταβλητού στη βραχυχρόνια περίοδο έχει το σχήμα του λατινικού γράμματος U, ως συνέπεια του νόμου της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης.

Γ.4 Θα υπολογίσουμε την ποσότητα που έχει συνολικό κόστος 390 χρηματικές μονάδες.

$$MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q} \Leftrightarrow 30 = \frac{420 - 390}{30 - Q} \Leftrightarrow Q = 29 \text{ μονάδες προϊόντος.}$$

Q	TC	MC
28	360	
Q	390	
30	420	30

Θα υπολογίσουμε την ποσότητα που έχει συνολικό κόστος 330 χρηματικές μονάδες.

$$MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q} \Leftrightarrow 15 = \frac{360 - 330}{28 - Q} \Leftrightarrow Q = 26 \text{ μονάδες προϊόντος.}$$

Q	TC	MC
24	300	
Q	330	
28	360	15

Άρα, η επιχείρηση θα πρέπει να μειώσει την παραγωγή της κατά $29 - 26 = 3$ μονάδες προϊόντος.

Γ.5 Για να υπολογίσουμε το οριακό προϊόν χρησιμοποιούμε τον τύπο $MP = \frac{\Delta Q}{\Delta L}$.

$$MP_1 = \frac{4}{1} = 4, \quad MP_2 = \frac{6}{1} = 6, \quad MP_3 = \frac{8}{1} = 8$$

$$MP_4 = \frac{6}{1} = 6, \quad MP_5 = \frac{4}{1} = 4, \quad MP_6 = \frac{2}{1} = 2$$

Ο νόμος της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης αρχίζει να ισχύει με την προσθήκη του 4^{ου} εργάτη, γιατί τότε το οριακό προϊόν αρχίζει να μειώνεται.

L	Q	MP
0	0	–
1	4	4
2	10	6
3	18	8
4	24	6
5	28	4
6	30	2

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1 $E_D = \frac{Q_{DK} - Q_0}{P_K - P_0} \cdot \frac{P_0}{Q_0} \Leftrightarrow -1,5 = \frac{Q_{DK} - 400}{10 - 8} \cdot \frac{8}{400} \Leftrightarrow Q_{DK} = 250 \text{ μονάδες προϊόντος.}$

Η συνολική δαπάνη των καταναλωτών στην τιμή P_K είναι $10 \cdot 250 = 2.500$ χρηματικές μονάδες.

Δ.2 $Q_{SK} - 250 = 200 \Leftrightarrow Q_{SK} = 450 \text{ μονάδες προϊόντος.}$

Τα συνολικά έσοδα των παραγωγών στην τιμή P_K είναι $10 \cdot 450 = 4.500$ χρηματικές μονάδες.

Δ.3 Όφελος παραγωγών = Τελικά Έσοδα – Αρχικά Έσοδα

$$= P_K \cdot Q_{SK} - P_0 \cdot Q_0 = 10 \cdot 450 - 8 \cdot 400 = 1.300 \text{ χρηματικές μονάδες.}$$

Δ.4 $Q_0 = \gamma + \delta \cdot P_0 \Leftrightarrow 400 = \gamma + \delta \cdot 8 \Leftrightarrow \gamma = 200$

$Q_{SK} = \gamma + \delta \cdot P_K \Leftrightarrow 450 = \gamma + \delta \cdot 10 \Leftrightarrow \delta = 25$ Άρα $Q_S = 200 + 25 \cdot P$

Δ.5 Το κράτος πλήρωσε για την αγορά του πλεονάσματος : $P_K \cdot \text{πλεόνασμα} = 10 \cdot 200 = 2.000$ χρηματικές μονάδες

Το κράτος εισέπραξε από την πώληση του πλεονάσματος : $P \cdot \text{πλεόνασμα} = 9 \cdot 200 = 1.800$ χρηματικές μονάδες.

Άρα, η τελική επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού είναι : $2.000 - 1.800 = 200$ χρηματικές μονάδες.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr